

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Fiducia In Deum Plurimas Et Utilissimas pro
vitâ spirituali instructiones Continens, Præcipue Ad
Obtinendam magnam animæ quietem, & afflictiones
quascunque ingenti cum solatio & fructu ...**

Dusault, Nicolas

Coloniæ Agrippinæ, 1660

§. 2. Imperium Dei quàm late pateat quàm placidum certumque sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50333)

§. II.

Imperium Dei quam latè pateat, quàm placidum certumq; sit.

Multò Evidentissimam dicendi rationem habemus, quod grandis ista elementorum massa & tota naturæ visibilis & corporeæ machina in perpetua temporum ac tempestatum vicissitudine tam admirabilem & nunquam interruptam œconomiam retinere sex pene millium decursu annorum non potuerit, nisi supremo aliquo atque sapientissimo administrata spiritu, qui partes singulas omnipotente virtute suâ continet & summo cuncta moderetur imperio. Nimirum, *spiritus intus alit totamque infusa per artus, mens agit at molem & magno se corpore miscet.* Virgil. *Ænei.* 1.6. Ut sapienter canit Mantuanus Vates, qui id ipsum didicisse videtur ab ipsamet sapientiâ quæ de Divina providentia haud paulo clarius testatur. *Attingit à fine usque ad finem foreiter, & disponit omnia suaviter.* Sapi. 8. Enimverò infatigabilis hic opifex nullam relinquit sive in cælo sive in terra rem creatam, in qua ejus non occupetur industria, at sine contentione; manus habet tam protensas & digitos tam eruditos, & illas nulla res suâ distantia, hos nulla, effugiat

giat suâ parvitate, adeoque nihil minutum
 aut vile in quo non laboret artificio inco
 parabili, imo totum agat, quando mini
 videtur attingere: Brachia habet tam exte
 ut amplectatur omnia, tam robusta ut co
 stringat omnia: omnipotenti nutu diriget
 gula, & absolutâ potestate per semetip
 regit universa, à summo cælo usque ad p
 fundum abyssi non est quidquam festuca
 jectius quod non subsit ejus providentiâ
 curæ, sine ejus nutu non decidit capillus
 capite aut passer in terram, aut capitur
 nec folium movetur arboris quin appo
 manum, Quod si tantâ vigilantia & sollici
 dine providet rebus vilissimis, quantâ p
 providere hominibus? an vel cogitari
 potest eorum rationem ab illo nullam ha
 ri? an oblivisci rerum humanarum potest
 etiam fornicarum & muscarum bono
 gilat. Ecce, inquit propheta, regius, non
mitabit neque dormiet qui custodit Israël,
 merus ossium nostrorum apud ipsum
 dinumerat quotidia capillos capitis
 nec ullus excidit sine ejus permisso aut
 quò decidat. Nonne beatissima est fors
 tra sub tali duce & capite tam sapiente,
 potente, tam benevolo, quique semel no
 susceptam curam intermittit aut immi

nunquam? Vigil oculus in regum sceptris
 pingi solitus indicat vigilantiam iis esse neces-
 sariam qui alios gubernant. Et Sanctus Isi-
 dorus Pelusiota de Magistratibus dicit: ep. ad
 Lucium ὅλος ὁ φθαλμὸς ὀφείλει ὑπέχειν ὡς
 τὰ ζῶα πολυέματα: Qui aliis præest, totus
 debet esse oculus, sicut mystica Ezechielis
 animalia. Verum quibus hieroglyphicis fi-
 guris aut loquendi modis poterimus vel ad-
 umbrare Dei vigilantiam, qui, ut nonnulli
 scriptores, etiam Ethnici loquuntur, Plin. l. 2.
 c. 7. Totus est visus, totus animus, totus an-
 ima, Sene. in proæ. nat. quæst. in quo pars nul-
 la præter animum est, totus ratio est. Propte-
 rea sicut necessarium est, ut invigilet semper,
 atque sine intermissione se rebus nostris im-
 pendat, ita fieri non potest, ut hæc opera aut
 lassitudinem illi pariant aut tædium; talis si-
 quidem est conditio entis à quo dependet re-
 liqua omnia, quod SS. Patres appellant, ori-
 ginem & centrum omnium entium. Unde na-
 turæ nostræ extrema indigentia continuam
 sui curam ab illo postulat, ipsius autem infi-
 nita perfectio non patitur inde molestiam vel
 levissimam percipere. Nec minorem adhibet
 attentionem in productione formicæ quam
 adhiberet si mundum conderet, nec maiorem
 impendit laborem in gubernandis infinitis

C

mun-

mundis quam in unica conservanda forma
Portat omnia verbo virtutis suae, inquit Ap-
 stolus, Ad Hebræ. i. quo singulari loquen-
 modo significat rationem qua Deus utitur
 regimine creaturarum, ipsi soli propriam.
 Anselmus explicans illa verba, docet, *portat*
omnia, perinde esse ac tenere suspensa ne
 dant, & recidant in nihilum suum: quo de-
 ratur maximæ illa Deo curæ esse. Cum
 addit Apostolus, quod *portat omnia Verbo*,
 sinuat quod sine labore id faciat; quid
 expeditius faciliusque substantiæ intellectu
 li quam Verbum oris. Quidam interpre-
 vertunt *nutu potentia suae*, quod longè ma-
 ostendit hanc facilitatem. Theophyl. Com-
 Menoch. &c. Denique Deus ipse testatur
 Proverbiis, cap. 8. se cuncta com-
 quasi ludendo in orbe terrarum, & tam
 demus hæc omnia admirabili artificio
 prudentia olim condita esse, quæ nunc
 ratione continet & conservat omnia. Ipse
 creaturis omnibus in omnibus operatur
 veniens, concomitans, subsequens, dispo-
 dirigit, ordinat, & ministrat omnibus
 niæ pro beneplacito suo, *Tua Pater Providen-
 tia cuncta gubernat*, Sap. 14. ait Sapiens, &
 cuncta moderatur, manuducit, movet, & animat
 à supremo cœlestis hierarchiæ Angelo

ad vilissimum terræ vermiculum. In hac fide
 nati sumus, educati sumus & enutriti, & im-
 mori cupimus. Et quis est qui verbo & cla-
 rissimis scripturæ Sacræ oraculis fidem non
 habeat? immò naturali rationis lumini, una-
 nimi sapientum voci, communi populorum
 consensui, consentienti omnium seculorum
 vetustati? An non sunt hæc omnia amplissi-
 mæ instar Academiæ Doctorum, qui diversis
 modis eandem doctrinam tradunt, quod
 Deus unus sit qui gubernat omnia, qui dispo-
 nat de omnibus, qui intendat omnibus quæ
 ad nos pertinent? Nihil est certius, nihil fir-
 mius hac veritate. Nec solum substantiæ ra-
 tionis compotes hanc nobis annuntiant, sed
 creaturæ omnes sensu ac ratione carentes tot
 vocibus edisserunt, quot sunt distinctæ vo-
 cabulis & tanto veritatem hanc splendore il-
 lustrant, ut nec lucidissimus mundi oculus
 clarius cælum terramque illuminet, quam il-
 la hoc universum, nec sol ipse suis magis, qui-
 bus cingitur, radiis, quam hac veritate ful-
 geat.

§. III.

*Brevia anteponenda hominibus, qui hac cogni-
 tione carent.*

Hæc cogitatio Divinæ providentiæ fons
 est, unde manat nobis consolatio omnis
 in